

SIEWIERZ NA KONGRESIE POLITYKI MIEJSKIEJ

Burmistrz Miasta i Gminy Siewierz Zdzisław Banaś wziął udział w panelu dyskusyjnym poświęconym przestrzeni miejskiej podczas XV Kongresu Miast Polskich w Krakowie w dniach 16-17 października br.

Obywatele miast Europy mają prawo do dobrej jakości otoczenia architektonicznego i przestrzennego: do estetycznego, stymulującego ukształtowania przestrzeni przez współczesną architekturę o wysokiej jakości oraz utrzymywania i odnawiania historycznego dziedzictwa architektury.

(Europejska Deklaracja Praw Miejskich, Strasbourg 1992)

Przestrzeń jest cennym dobrem o charakterze ograniczonym, którym należy odpowiedzialnie gospodarować. Słynna już metafora gry o miasto w dużej mierze wiąże się z grą o miejską przestrzeń. Celem rozsądnej polityki miejskiej powinno być między innymi zapewnienie dostępu do wysokiej jakości przestrzeni publicznych wszystkim jej użytkownikom - nie tylko najsilniejszym graczom. Niestety, sfera kształtowania przestrzeni jest chyba jedną z najbardziej zaniedbanych w polskich miastach, co znajduje wyraz nie tylko w estetyce miejskiego krajobrazu, ale także w niefunkcjonalnych układach urbanistycznych. Pożądany ład przestrzenny częściej pozostaje teoretycznym postulatem niż realnym celem polityki przestrzennej. Jest to spowodowane przede wszystkim fatalnym uregulowaniem tej sfery w ustawach.

Po latach zaniedbań w tej sferze podjęto wreszcie starania, aby przeciwdziałać dalszej degradacji przestrzeni polskich miast. Ministerstwo Budownictwa i Infrastruktury prowadzi obecnie prace nad nowym Kodeksem urbanistyczno-budowlanym. Konkretnie narzędzia umożliwiające porządkowanie krajobrazu miast daje również uchwalona 2 lata temu tzw. ustawa krajobrazowa.

Czy proponowane rozwiązania zaradzą nawarstwiającym się od lat problemom i pozwolą uczynić nasze miasta bardziej uporządkowanymi i lepszymi do życia? Kolejną ważną kwestią jest gotowość samorządów do wprowadzania zmian i chęć do współpracy z mieszkańcami. Ci coraz liczniej domagają się prawa do miasta - w tym wpływu na kształt miejskiej przestrzeni publicznej. W ramach debaty na temat wyzwań związanych z kształtowaniem przestrzeni polskich miast trzeba nie tylko ocenić proponowane rozwiązania legislacyjne, ale również pokazać dotychczasowe pozytywne działania niektórych samorządów miejskich i organizacji społecznych.

Uczestnicy:

- Prowadzenie: dr Piotr Fogel (Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa)
- Grzegorz Muszyński, członek Zarządu BGK Nieruchomości
- prof. dr hab. Piotr Lorens, Prezes Towarzystwa Urbanistów Polskich, Politechnika Gdańska
- Paweł Jaworski, członek Zarządu Fundacji Napraw sobie Miasto
- Robert Szymala, Zastępca Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta UM Wałbrzycha
- prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań
- Antoni Kopeć, Burmistrz Kątów Wrocławskich
- Zdzisław Banaś, Burmistrz Siewierza
- Andrzej Karasiński, Sekretarz Miasta Gliwice
- Marcin Skwierawski, Zastępca Prezydenta Sopotu
- Edyta Damszel-Turek, Dyrektor Biura Rozwoju Gdańska
- Miłosz Sura, Metropolia Poznań

Dyskusję zdominowały dwie grupy zagadnień:

1. Nowe regulacje prawne i ich oczekiwany oraz potencjalny wpływ na gospodarowanie przestrzenią w

miastach.

2. Obowiązujące przepisy i wynikające z nich doświadczenia dla funkcjonowania miast oraz praktyki planistycznej.
 - Zarówno przedstawiciele miast jak i eksperci dostrzegają potrzebę pilnego zakończenia prac nad Kodeksem urbanistyczno-budowlanym, który wyeliminuje krytykowane od lat rozwiązania, a także usprawni gospodarowanie przestrzenią w miastach. Jednocześnie wskazano na bardzo skomplikowany, niejasny charakter niektórych proponowanych rozwiązań szczegółowych. Zaapelowano o proste w interpretacji i stosowaniu przepisy.
 - Wyrażono zaniepokojenie niektórymi propozycjami rozwiązań prawnych, zawartych w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z uproszczeniem procesu inwestycyjno-budowlanego. Regulacje zawarte w tym projekcie wskazują, że akt ten ma charakter kolejnej specustawy, która jeszcze bardziej zdestabilizuje obowiązujący system planistyczny. Projekt ten wprowadza też część rozwiązań dyskutowanych w trakcie prac nad Kodeksem, jednak nadal nie eliminuje największych i najbardziej kontrowersyjnych zapisów obowiązującej ustawy, na przykład odnoszących się do zgodności decyzji o warunkach zabudowy ze studium.
 - Przedstawiciele samorządów oraz eksperci zgodnie wyrazili pogląd, że w obecnych realiach prawnych można dobrze i skutecznie gospodarować przestrzenią. Podkreślono, że bardziej niż nowe przepisy potrzebna jest wizja rozwoju i konsekwentne działanie. Jednak osiągnięcie ładu przestrzennego w obecnych uwarunkowaniach nie jest łatwe i wymaga wiele wysiłku, a nawet walki. Niestety, działania te utrudnia orzecznictwo oraz sposób funkcjonowania nadzoru, który - przy niejasności przepisów - znajduje wiele okazji do kwestionowania przyjmowanych przez gminy planów.
 - Dyskutowano o wzmacnianiu potrzeby współdziałania samorządów w zakresie gospodarowania przestrzenią. Zwrócono uwagę, że sukcesy odnoszą te samorzady, które chcą ze sobą współpracować. W dyskusji wskazano na duży potencjał tkwiący w samoorganizowaniu się samorządów i wyrażano obawy przed zbyt sztywnymi próbami uregulowania tych kwestii w ustawie.
 - Podniesiono potrzebę wprowadzenia rozwiązań prawnych, które wiązałyby wysokość podatku od nieruchomości z przeznaczeniem terenu w planach miejscowych.
 - Dyskutowano o różnych formach współdziałania z mieszkańcami w szeroko pojętym kształtowaniu przestrzeni. Wskazano na szereg pozytywnych doświadczeń w tym zakresie oraz na otwartość części samorządów lokalnych na nowe sposoby włączania mieszkańców w grę o miasto.

za: <http://www.zmp.poznan.pl/>

